

Rolul Președintelui Republicii Moldova în procesul controlului constituționalității legilor anterior promulgării

Eugen POPOVICI,
doctorand,
Academia de Administrare Publică

SUMMARY

The role of the President of Republic of Moldova in the process of checking the constitutionality of laws before their promulgation is reviewed and determined in this article. The investigation aims to identify current issues that arise at implementing the presidential right to appeal to the Constitutional Court on the constitutionality of laws submitted for promulgation. There are also presented some proposals to improve national legislation for a better realization of this right. Both legislation and other states' practices on the implementation of respective right have been analyzed in order to identify solutions.

Key words: President of the Republic of Moldova, Head of State, the constitutionality of laws, jurisprudence, promulgation, the Constitution, the Constitutional Court, Parliament, process, legislation.

Introducere. Odată cu adoptarea Hotărârii nr. 9 din 14 februarie 2014 pentru interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a statuat că controlul constituționalității legilor cuprinde legile adoptate de Parlament atât după, cât și înainte de publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, la sesizarea Președintelui Republicii Moldova și a celorlalți subiecți cu drept de sesizare. Astfel, Curtea Constituțională, în premieră pentru Republica Moldova, a oferit posibilitatea subiecților cu drept de sesizare de a solicita Curții efectuarea controlului constituționalității legilor anterior promulgării. Reieșind din aceasta, subiectul investigat este actual și reprezintă un interes de cercetare având drept scop analiza rolului Președintelui Republicii Moldova în procesul controlului constituționalității legilor anterior promulgării, identificarea carențelor existente în

legislația națională pe marginea subiectului abordat și, eventual, propunerea unor soluții.

Metode și materiale aplicate. În procesul studiului au fost folosite următoarele metode de investigație științifică: analiza logică, analiza comparativă, analiza sistemică și sinteza. În calitate de materiale au servit lucrările mai multor specialiști notorii din domeniul jurisprudenței atât din Republica Moldova, cât și din România.

Rezultate obținute și discuții. Conceptul constituțional și setul de principii și norme din Legea supremă au servit ca bază atât pentru legile și procesele ulterioare, cât și pentru relațiile din societate, unde demnitatea umană, drepturile și libertățile omului, precum și pluralismul politic au căpătat un sens de obiectiv permanent și neîndoielnic. Astfel, actualmente, în Republica Moldova procedura legislativă este reglementată prin Constituție, iar practica

aplicării acesteia indică asupra unui   r întreg de lacune   i controverse. Una dintre acestea, la care vom face referire, este segmentul promulgării legilor, anume – sesiunea Curții Constituționale de către șeful statului privind controlul constituționalității legilor remise spre promulgare. Scopul principal al controlului constitu ional este de a nu admite ca Parlamentul să adopte o lege cu dep   irea prevederilor constituționale care ar îngrădi drepturile   i libert  tile fundamentale ale omului   i pentru a asigura realizarea principiului separării puterilor în stat. Iar sistemul de control constitu ional instaurat în Republica Moldova nu acordă cet  enilor, organiza iilor   i asocia iilor posibilitatea de a solicita direct în fa a Curții Constituționale problema constituționalității unei legi sau a unui act normativ adoptat. Astfel, în   urul institu iilor care, la nivel na ional, au obligația de a apăra drepturile   i libert  tile cet  enilor, un rol aparte   i revine Președintelui Republicii Moldova.

A adar, pornind de la prevederile art. 77 din Constituția Republicii Moldova, Președintelui Republicii Moldova, în calitatea sa de   ef al statului,   i sunt atribuite două func ii primare în stat – de reprezentant al statului   i de garant al suveranit  ii, independen ei naționale, al unit  ii   i integrității teritoriale a   arii. [1]

  n acela i timp, conform rigorilor dreptului constitu ional comparat, a experien ei statelor cu forma de guvern m nt parlamentar, dar   i din prevederile ce derivă din normele Constitu iei, „  eful statului are   i o a treia func ie, nu mai pu in importantă, ce nu este stipulată expres în Constituție, dar derivă din prevederile acesteia, cea de mediere”. [2] Astfel, „Președintele veghează la buna func ionare a autorităților publice, iar, pe de altă parte, el   nlesne te colaborarea, aplanează sau previne rela iile tensionate dintre acestea ori dintre ele   i societate”. [3]

A adar, Constituția nu specifică faptul

că   efului statului, institu iei Președintelui Republicii Moldova trebuie să   i se recunoască   i func ia de supraveghere a respectării Legii supreme   i de veghere la buna func ionare a autorităților publice prin exercitarea medierii între „puterile” statului   i între stat   i societate. Această func ie nu ar reprezenta o atribu ie distinctă, ci doar o func ie – mijloc prin care s-ar realiza vegherea   efului statului asupra bunei func ion ri a autorităților publice. Cu alte cuvinte, func ia de mediere ar fi accesorie func iei de supraveghere a bunei desf   ur ri a întregului mecanism statal.

Articolul 93 din Constituție reglementează una dintre cele mai importante îndatoriri exercitate de șeful statului în raport cu Parlamentul, pun nd în valoare rolul său de mediator între grupurile politice   i între institu iile statului   i societate în ansamblu. Președintele poate interveni în activitatea puterii legislative, însă fără a avea puteri decizionale irevocabile. Astfel, promulgarea nu este o măsură discre ionar , șeful statului fiind obligat să promulge legea dacă ea a fost aprobată regulamentar, aceasta av nd o diferen a fa a de sancționare prin care, în anumite regimuri monarhice, regele se poate opune aplicării legii. Fără sanc ionarea   efului statului legea este imperfectă din punct de vedere juridic. [4]

Prerogativa constituțională a Președintelui Republicii Moldova de a examina legea adoptată de Parlament prin prisma derogării textului de la norma constituțională se întemeiază pe art. 79, alin. (2) din Constituție, potrivit căruia șeful statului se obligă să respecte Constituția   i legile   arii, să apere democra ia, drepturile   i libert  tile fundamentale ale omului, suveranitatea, independen a, unitatea   i integritatea teritorială a Moldovei.

Promulgarea reprezintă actul prin care șeful statului autentifică   i   veste te legea adoptată de către Parlament cu autoritate,

[5] care, după publicare, devine executorie, capătă forță juridică și impune respectarea și supravegherea executării sale. În mod concomitent, promulgarea în sine constituie operațiunea prin care șeful statului își exercită prerogativele constituționale privitoare la adoptarea legii și care se materializează printr-un decret emis întru confirmarea finalizării procesului legislativ propriu-zis.

Ținem să menționăm că Legea supremă nu prevede termenul de promulgare, o claritate în acest sens o face Curtea Constituțională în jurisprudența sa, statuând că „legile la care Președintele Republicii Moldova nu are obiecții, precum și legile reexamineate de către Parlament, indiferent dacă autoritatea legislativă și-a menținut hotărârea adoptată anterior sau legile au fost modificate în conformitate cu propunerile șefului statului, se promulgă de către Președintele Republicii Moldova în termen de, cel mult, două săptămâni de la data înregistrării legii la Președinția Republicii Moldova”. [6]

Procedura de trimitere a actelor adoptate de Legislativ este determinată de normele Regulamentului Parlamentului, acestea fiind semnate de Președintele Parlamentului sau, după caz, de prim-vicepreședintele Parlamentului ori de unul dintre vicepreședinții Parlamentului în termen de, cel mult, 20 de zile lucrătoare de la data adoptării. Legea adoptată se trimite spre promulgare Președintelui Republicii Moldova, cel târziu, în ziua lucrătoare imediat următoare zilei de semnare a acesteia. [7] Șeful statului poate cere o singură dată Parlamentului reexaminarea unei legi pentru orice motive, începând cu inacceptabilitatea unor texte și terminând cu îndreptarea unor erori materiale, [8] lucruri care fac legea în ansamblu sau o parte a ei inacceptabilă. După transmiterea repetată a legii spre promulgare, Președintele Republicii Moldova este obligat s-o promulge în termen de, cel mult, două săptămâni de

la data înregistrării legii în Aparatul Președintelui.

Mai mult, Președintele Republicii Moldova, stabilind, în procesul de promulgare, o derogare de la Constituție, nu poate acționa direct pentru a o sancționa, deoarece nu are competența de a exercita un control de constituționalitate, competență atribuită expres Curții Constituționale – autoritate unică de jurisdicție constituțională din Republica Moldova, independentă față de orice altă autoritate publică, supusă doar Constituției și care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat. [9]

Președintele republicii, constatând un caz de neconstituționalitate a legii, dispune de dreptul de a sesiza Curtea Constituțională. Sesizarea Curții Constituționale privind neconstituționalitatea unei legi ce i s-a trimis de către Parlament, în vederea promulgării, poate fi realizată nu numai după promulgare, dar și anterior promulgării. [10]

Controlul constituționalității legii reprezintă o modalitate de sancționare a Parlamentului în care acesta legiferează cu depășirea prevederilor constituționale, astfel, instanța de jurisdicție constituțională nu se transformă într-un legislator pozitiv, [11] ea nu adoptă legi, ci verifică doar conformitatea legii cu Constituția.

Controlul constituționalității legilor anterior promulgării reprezintă un control abstract și se bucură de anumite avantaje: permite înlăturarea conflictelor constituționale până la intrarea legii în vigoare; reduce termenul de sesizare și examinare; este o formulă care pune într-o anumită relație suveranitatea parlamentară cu revizuirea juridică și nu încalcă prestigiul legiuitorului; contribuie la stabilitatea legislativă și, astfel, înlătură consecințele ne-

gative ce pot apărea după controlul posterior promulgării în cazurile în care legile sunt declarate neconstituționale. Pe lângă avantajele expuse, controlul anterior promulgării se caracterizează și printr-un șir de dezavantaje, evidențiate în literatura de specialitate, în special, termenul scurt rezervat pentru examinarea actului normativ ce intră în vigoare. Foarte des, urmările directe și indirecte nu pot fi stabilite de Curtea Constituțională la această etapă de control. Controlul anterior promulgării stopează, de regulă, procesul de aplicare a legii și, în această situație, hotărârea trebuie să fie adoptată în termen foarte scurt, în caz contrar, va influența activitatea legislatorului; controlul anterior promulgării are un evident caracter politic, deoarece se exercită înainte de a obține forță de lege; decizia Curții Constituționale poate fi cenzurată de către Parlament. [12]

În pofida dezavantajelor enumerate, majoritatea constituționaliștilor susțin eficiența controlului constituționalității înainte de promulgare. În cazul în care îmbracă forme organizatorice și funcționale bine structurate, acesta poate avea un rol important în înfăptuirea statului de drept, căci poate împiedica Parlamentul să aducă atingere drepturilor fundamentale și libertăților cetățenești garantate de Constituție.

Or, art. 54, alin. (1) din Constituție specifică faptul că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului, astfel, controlul constituționalității legilor înainte de promulgare se integrează, în mod indisolubil, unui mecanism juridic de natură să contribuie la protecția preventivă efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale din 14 februarie 2014 privind interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Președintele Re-

publicii Moldova, în cadrul procedurii de promulgare, are la bază trei componente (direcții): de procedură, de oportunitate și de constituționalitate. De asemenea, în conformitate cu prevederile constituționale, Președintele Republicii Moldova poate cere reexaminarea de către Parlament a legii o singură dată, în cazul revotării fiind obligat să o promulge, chiar și în eventualitatea existenței unor dubii asupra constituționalității legii adoptate.

Această situație este susceptibilă să genereze un impas constituțional, pentru că, pe de o parte, Președintele Republicii Moldova ar fi obligat să promulge o lege contrară Constituției, încălcând, în acest mod, Constituția, iar, pe de alta, ar încălca Constituția, dacă nu ar promulga legea, atențând asupra exercitării puterii legislative.

În acest context, Curtea a considerat că Președintele Republicii Moldova, în cazul trimerii legii spre reexaminare Parlamentului pentru motive de neconstituționalitate, poate sesiza concomitent Curtea Constituțională, în calitate de unică autoritate de jurisdicție constituțională, în vederea controlului constituționalității legii adoptate.

Pe de altă parte, având în vedere norma imperativă a art. 93 din Constituție, Curtea reține că sesizarea în vederea controlului constituționalității legii înainte de publicare nu are incidență directă asupra procedurilor de promulgare, astfel încât, în eventualitatea promulgării legii contestate până la pronunțarea hotărârii Curții Constituționale, controlul apriori al constituționalității legii își continuă procedura în cadrul controlului a posteriori.

În același timp, Curtea a considerat că ține de esența principiului loialității constituționale ca, în cazul contestării legii trimise de către Președintele Republicii Moldova spre reexaminare Parlamentului pentru motive de neconstituționalitate, Parlamentul să revoteze legea numai după pronunțarea hotărârii Curții Constituționa-

le prin care s-a confirmat constituționalitatea. [13]

Constatăm că această expunere este una echivocă, care nu obligă Parlamentul să nu-și mențină poziția asupra legii trimise spre reexaminare de către Președinte, chiar dacă șeful statului a sesizat Curtea Constituțională privind controlul constituționalității legii anterior promulgării, urmare obligând șeful statului să promulge legea în termenele stabilite.

Trebuie precizat că atunci când Președintele este obligat de Legislativ să promulge actul normativ contestat la Curtea Constituțională în varianta inițială, Curtea poate examina cererea de suspendare a acestuia, cel târziu, în a doua zi lucrătoare după înregistrarea sesizării. Decizia de suspendare a acțiunii actului contestat se adoptă de plenul Curții Constituționale cu votul a, cel puțin, 3 judecători, iar în caz de imposibilitate a convocării plenului Curții, decizia de suspendare se emite printr-o dispoziție a Președintelui Curții Constituționale, având confirmarea ulterioară obligatorie de către plenul Curții Constituționale. Astfel, în cazul suspendării acțiunii actului normativ contestat, Curtea Constituțională va examina, în fond, sesizarea într-un termen rezonabil, care nu va depăși 15 zile de la înregistrare. În caz de necesitate, Curtea Constituțională poate decide, argumentat, prelungirea termenului de 15 zile cu încă maximum 15 zile. [14]

În temeiul Legii cu privire la Curtea Constituțională, Președintele Republicii Moldova este subiect cu drept de sesizare a Curții, iar conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 9 din 14 februarie 2014 pentru interpretarea art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea a statuat că șeful statului, ca și ceilalți subiecți cu drept de sesizare, poate sesiza Curtea privind controlul constituționalității legilor adoptate de Parlament atât după, cât și înainte de publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Astfel,

prin interpretarea sa, Curtea a dat o explicație abstractă și ambiguă a aplicării prevederilor constituționale sesizate, lăsând la discreția autorităților (subiecților) interpretarea procedurii de sesizare a Curții privind controlul constituționalității legilor anterior promulgării.

Mai mult, sintagma *și ceilalți subiecți cu drept de sesizare* îngreunează și mai mult acest proces, Curtea nu a luat în considerare obligația șeful statului de a promulga legile în termen de, cel mult, două săptămâni de la data primirii. În cazul în care legea se declară neconstituțională, Președintele Republicii Moldova este impus de facto să încalce Constituția. În acest caz, ar fi rațional să fie prevăzută posibilitatea controlului constituționalității de ceilalți subiecți împuterniciți conform legii până la trimiterea lor spre promulgare Președintelui Republicii Moldova sau după publicarea legilor în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Dreptul de sesizare a Curții privind controlul constituționalității legilor în procesul de promulgare trebuie să-i revină exclusiv Președintelui Republicii Moldova, ca și obligația de a promulga legea, deoarece după promulgarea legii orice subiect împuternicit conform legii poate sesiza Curtea Constituțională privind controlul constituționalității legii.

Reieșind din actuala interpretare a art. 135, alin. (1) din Constituție și conducându-ne de raționamentul că aceasta trebuie doar să limpezească înțelesul acesteia, ascuns într-o redacție insuficient de clară, iar prin interpretare nu pot fi stabilite norme constituționale noi, nu poate fi completată Constituția, considerăm că odată cu admisibilitatea controlului constituționalității legilor anterior promulgării, Legea supremă trebuie să prevadă dreptul șefului statului să nu promulge legea până la pronunțarea hotărârii de către Curte.

Or, Constituția trebuie să reflecte acele realități sociale pe care este chemată să

le reglementeze, nu putem vorbi despre Constituție ca despre un text sacru sau ca despre o Biblie care nu poate fi interpretată, revăzută sau supusă unor anumite modificări. [15]

Pentru o analiză mai profundă a subiectului abordat am considerat necesar să examinăm procedura controlului constituţionalităţii legilor anterior promulgării aplicată în alte state.

Astfel, potrivit Constitu iei României, legea se trimite spre promulgare Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de 20 zile de la primire. [16] Reexaminarea legii poate fi cerută o singură dată de către Președinte, motivele de reexaminare fiind la latitudinea acestuia  i put nd fi de oportunitate  i de legalitate în acela i timp. Prerogativa constituțională a Președintelui României de examinare a con inutului legii adoptate de Parlament se întemeiază pe art. 80, alin. (2) din Constituție, potrivit căruia Președintele veghează la respectarea Constitu iei  i la buna func ionare a autorităților publice. [17]

 eful statului are posibilitatea de a sesiza Curtea Constituțională, solicit nd verificarea constituţionalităţii legii înainte de promulgarea acesteia. [18] Astfel, Președintele are posibilitatea de a bloca legea în ansamblu, p n  se pronun   Curtea, prin acest control emanamente politic bloc ndu-se procesul legislativ. [19] Controlul de constituționalitate fiind un control de conformitate a legii cu Constituția  i nu unul de oportunitate, oportunitatea unei legi put nd fi verificată de către Președinte prin solicitarea de reexaminare a legii. [20] Dacă în urma controlului se confirmă constituționalitatea legii, Președintele este obligat în termen de zece zile de la adoptarea deciziei Curții, să o promulge, iar dacă legea sau o parte din ea se declară neconstituțională, Parlamentul este obligat [21] să reexamineze dispozi iile respective pentru a le aduce în concordan   cu decizia Curții.

Conform Constitu iei Republicii Franceze, Președintele are la dispozi ie 15 zile pentru promulgarea legii, perioadă în care poate sesiza Consiliul Constitu ional pentru verificarea constituţionalităţii legii sau poate cere Parlamentului o nouă reexaminare a legii sau o parte din ea. Această procedură constituie un drept al Președintelui de a suspenda efectul legii, drept supus contrasemn turii Primului-Ministru.  n această situa ie, Parlamentul nu se poate opune solicitării Președintelui, iar Primul-Ministru poate refuza contrasemnarea  i poate împiedica întoarcerea legii în Parlament pentru o nouă deliberare.

 n concluzie, men ion m că sistemul de control constitu ional al legilor instaurat în  ara noastră nu acordă cet  enilor, organiza iilor  i asocia iilor acestora posibilitatea de solicita direct în fa a Curții Constituționale examinarea constituţionalităţii unei legi sau a unui act normativ adoptat, această posibilitate revenind unor instituții ale statului. Odată cu emiterea Hotărârii nr. 9 din 14 februarie 2014 pentru interpretarea art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea a oferit posibilitatea ca  i anterior promulgării să fie solu ionat conflictul de neconstituționalitate a unui act adoptat p n  ca prevederile acestuia să producă efecte juridice în societate, iar procedura privind controlul constituţionalităţii legilor anterior promulgării nu este reglementată, at t de Constituție, c t  i de acte legislative, în partea de constatare a hotărârii fiind dată o explica ie abstractă a procedurii.

Reieșind din acestea, pentru înlăturarea lacunelor din legisla ie  i pentru a face o claritate în procedura controlului constituţionalităţii legilor anterior promulgării, analiz nd practica altor state, considerăm necesară modificarea art. 93 din Constituție, care va avea următorul cuprins:

(1) Președintele Republicii Moldova promulgă legile. Promulgarea legii se face în termen de, cel mult, 14 de zile de la adoptare.

(2) *Președintele Republicii Moldova, în cazul în care are obiecții asupra unei legi, este în drept să o trimită spre reexaminare, o singură dată, Parlamentului sau să solicite Curții Constituționale verificarea constituționalității ei.*

(3) *Dacă Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei, promulgarea legii se face în, cel mult, 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea.*

O astfel de modificare nu ar obliga șeful statului să promulge o lege asupra căreia, simultan, a fost solicitată verificarea

constituționalității, obligând Parlamentul să execute hotărârile Curții Constituționale.

Mai mult, prevederea dată ar oferi posibilitatea ca șeful statului să-și exercite pe deplin cele trei funcții primare în stat, de reprezentant al statului, de garant al suveranității, independenței naționale, unității și integrității teritoriale a țării și de mediator. Astfel, Președintele se poate implica în înlăturarea neconcordanțelor constituționale asupra legilor adoptate de Parlament și remise spre promulgare, prin sesizarea Curții Constituționale la propria inițiativă sau la solicitarea societății civile.

BIBLIOGRAFIE

1. Hotărârea Curții Constituționale nr. 17 din 12.07.2010 pentru controlul constituționalității Decretului nr. 376-V din 24.06.2010 privind declararea zilei de 28 iunie 1940 Zi a ocupației sovietice, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 126-128, 2010, art. 17.

2. Alexandru Arseni, Șeful de stat – garanții de realizare a mandatului: concept teoretico-practic, în „Revista Națională de Drept”, nr. 3/13, 2008, p. 15.

3. Ion Deleanu, Drept constituțional și instituții politice. Tratat, vol. 2, Editura Europa Nova, București, p. 332.

4. J. Gicquel, J. E. Gicquel, Droit constitutionnel et institutions politiques, op. cit., p. 600.

5. Boris Negru, Violeta Cojocar, Tehnica legislativă, Tipografia centrală, Chișinău, 1997, p. 42.

6. Decizia Curții Constituționale nr. 1a din 26.02.1998, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 40-41/18 din 07.05.1998.

7. Legea nr. 797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 50 din 07.04.2007, art. 237.

8. Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 28 februarie 1996.

9. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 12.08.1994, nr. 1, art. 134.

10. Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 14.02.2014 pentru interpretarea art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

11. N. Cochinescu, Unele reflecții asupra relației dintre Curtea Constituțională și Parlament, Revista „Drept Public”, nr. 1/2004, p. 97.

12. Valeriu Zubco, Curtea Constituțională – unica autoritate politico-jurisdicțională, Tipografia Centrală, Chișinău, 2000, p. 247.

13. Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 14.02.2014 pentru interpretarea art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

14. Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.94, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 8/86 din 07.02.1995, art. 251 și Codul jurisdicți-

ei constituționale, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 53-54/597 din 28.09.1995, art. 71.

15. <http://evz.md/ro/politica/item-3417-Constituția Republicii Moldova, după 20 de ani. Prevederile care provoacă și în prezent dezbinarea societății nu au dispărut din Legea fundamentală.>

16. Constituția României actualizată și republicată în Monitorul Oficial al României nr. 767 din 31 octombrie 2003, art. 77.

17. Ramona Delia Popescu, Răspunderea Parlamentului în „Dreptul constituțional”, București, 2011, p. 368.

18. Constituția României actualizată și republicată în Monitorul Oficial al României nr. 767 din 31 octombrie 2003, art. 146, lit. a).

19. Fl. B. Vasilescu, Constituționalitate și constituționalism, Ed. Națională, București, 1998, p. 173.

20. D. Apostol Tofan, Jurisprudență comentată, în „Curierul Judiciar” nr. 7/2010, p. 173.

21. Constituția României actualizată și republicată în Monitorul Oficial al României nr. 767 din 31 octombrie 2003, art. 147, alin. (2).

Prezentat: 15 septembrie 2014.

E-mail: EugenPopovici_1@yahoo.com